

BÁO CÁO

**Báo cáo giải trình, tiếp thu ý kiến của Chính phủ và các cơ quan, tổ chức khác
đối với dự thảo Nghị quyết của Ủy ban thường vụ Quốc hội**

Kính gửi: Ủy ban Thường vụ Quốc hội

Để bảo đảm dự thảo Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về thực hiện trang phục xét xử của Hội thẩm nhân dân chất lượng, đúng quy định của pháp luật, căn cứ Điều 62 của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Tòa án nhân dân tối cao gửi dự thảo Nghị quyết để Chính phủ, Văn phòng Chủ tịch nước, Bộ Tư pháp, Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Ban nội chính Trung ương, Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Bộ văn hóa, thể thao và du lịch, Ủy ban Trung ương mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Liên đoàn Luật sư Việt Nam, các Tòa án nhân dân, đoàn Hội thẩm nhân dân tỉnh, thành phố, các đơn vị trực thuộc Tòa án nhân dân tối cao cho ý kiến.

Đa số các cơ quan, bộ ngành đều nhất trí cao đối với dự thảo Nghị quyết của Ủy ban thường vụ Quốc hội về việc thực hiện trang phục xét xử của Hội thẩm nhân dân¹. Còn một số nội dung, ý kiến, Tòa án nhân dân tối cao báo cáo giải trình, tiếp thu như sau:

1. Về thể thức của Nghị quyết

Bộ Tư pháp đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu, xem xét thể thức ban hành của dự thảo Nghị quyết về trang phục xét xử của Hội thẩm nhân dân thành Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1214/2016/UBTVQH13 ngày 13 tháng 6 năm 2016, vì các vấn đề liên quan đến trang phục của Hội thẩm đang được điều chỉnh bởi Nghị quyết này.

Tiếp thu ý kiến của Bộ Tư pháp, Tòa án nhân dân tối cao đã chỉnh lý dự thảo Nghị quyết thành dự thảo “*Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1214/2016/UBTVQH13 ngày 13 tháng 6 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về trang phục của Thẩm phán, Hội thẩm nhân dân; giấy chứng minh Thẩm phán, giấy chứng minh Hội thẩm*”.

2. Về thí điểm trang phục áo choàng xét xử cho Hội thẩm nhân dân

¹ Ý kiến của Chính phủ, Văn phòng Chủ tịch nước, Ban nội chính Trung ương, Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Bộ văn hóa, thể thao và du lịch, Ủy ban trung ương mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Liên đoàn Luật sư Việt Nam, Tòa án nhân dân, đoàn Hội thẩm nhân dân các tỉnh, thành phố, các đơn vị trực thuộc Tòa án nhân dân tối cao.

Chính phủ² đề nghị thực hiện thí điểm trang phục xét xử là áo choàng cho Hội thẩm nhân dân để bảo đảm phù hợp thông lệ quốc tế và điều kiện cụ thể của Việt Nam như việc thí điểm trang phục xét xử của Thẩm phán trước đây. Trên cơ sở thí điểm này, Tòa án nhân dân tối cao đánh giá khách quan, toàn diện báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định.

Về vấn đề này, Tòa án nhân dân tối cao thấy rằng, việc thay đổi trang phục xét xử bộ comple bằng áo choàng phù hợp với pháp luật hiện hành của Việt Nam. Qua kết quả tổng kết, đánh giá hiệu quả của việc cải cách tư pháp tại Tòa án thời gian qua, việc Thẩm phán mặc áo choàng khi xét xử đã tạo được vị thế trong hoạt động tư pháp, được nhân dân đồng tình ủng hộ. Với tư cách là người tiên hành tổ tụng, thành viên của Hội đồng xét xử, ngang quyền đưa ra toàn bộ phán quyết thì việc thay thế trang phục xét xử áo choàng sẽ đồng bộ hơn và thể hiện sự tôn vinh của xã hội đối với Hội thẩm nhân dân khi tham gia xét xử tại Tòa án. Do đó, Tòa án nhân dân tối cao đề nghị không cần thiết phải thí điểm nội dung này mà thi hành đồng bộ, thống nhất trên toàn hệ thống Tòa án, để bảo đảm tư pháp không chậm chễ, nhanh chóng và kịp thời.

3. Về tác động chính sách

Đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo cân nhắc việc bổ sung trang phục xét xử cho Hội thẩm nhân dân sẽ làm phát sinh chi phí đầu tư trang cấp mới, dự kiến làm tăng chi ngân sách nhà nước. Trong khi đó, các hoạt động sản xuất, kinh doanh đang bị ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19 dẫn tới nguồn thu ngân sách nhà nước giảm sút và nền kinh tế đất nước gặp nhiều khó khăn. Do vậy, các chi phí dẫn đến tăng ngân sách nhà nước cần phải được tính toán, cân đối để bảo đảm phù hợp, thiết thực, hiệu quả. Bên cạnh đó, khi bổ sung chính sách này, cần phải đánh giá tác động đến kinh tế, hệ thống pháp luật, thủ tục hành chính...³.

Tiếp thu ý kiến này, Tòa án nhân dân tối cao đã rà soát, đánh giá lựa chọn phương án: thay thế trang phục thu- đông là bộ comple bằng áo choàng xét xử. Việc lựa chọn phương án này, không làm phát sinh kinh phí, cũng như tác động đến hệ thống pháp luật, không phát sinh thủ tục hành chính.

4. Sự cần thiết ban hành Nghị quyết

Bộ Tư pháp đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo cân nhắc thêm sự cần thiết ban hành Nghị quyết về thực hiện trang phục xét xử của Hội thẩm nhân dân⁴, trang phục hiện nay của Hội thẩm nhân dân (gồm quần âu, áo sơ mi trắng, bộ comple) theo quy định tại Nghị quyết số 1214/2016/UBTVQH13 đã bảo đảm tính chất trang nghiêm trong thực hiện quyền tư pháp, đặc biệt là thể hiện được tính chất “nhân dân” trong thiết kế trang phục (lịch sự, phổ thông, giản dị...) và cũng có sự phân biệt với trang phục của Thẩm phán. Điều này có ý nghĩa đặc biệt đối với bị cáo, người bị hại hoặc các đương sự khác tham gia

² Bộ Tài chính được Chính phủ ủy quyền cho ý kiến.

³ Ý kiến của Bộ Tư pháp.

⁴ Ý kiến Bộ Tư pháp. Bên cạnh đó, Viện kiểm sát nhân dân tối cao có ý kiến cần nhắc cấp áo choàng cho Hội thẩm nhân dân.

